

Pennserneth

Yma yn Truru an pyth re dheskrifys avel "ensamplow an tekka a bennserneth Joriek west a Gervadh". Hemma, keskemyskys gans penneglos varthys gis-Gothek an cita, drehevyans ikonek Lysyow an Laha ha tourys-sodhva arnowyth a-hys Fordh Kammdrog a wra gwel pennsernethek Truru ha kemyskys ha teg.

Drehevyansow merk-tir

Penneglos Truru: Desedhys yw Penneglos Truru orth kolon kresen veur rannwerth ha menystrans Kernow; fog wir a'n cita.

Drehevyans gloryus, yth yskynn y dri feul marthys troha nev, ow kwarthevya gwel an cita. Penneglos Truru yw nebes yowynk, 125 hy bloodh. An selven veu desedhys gans Dug Kernow a'n termyn na, neb a dheuth ha bos Edward VII, an 20ves a vis Me 1880. Yth o an kynsa Penneglos Sowsnek nowyth dhe vos drehevys y'n pow ma dres moy es 600 bledhen, a-ban veu dallethys Salisbury yn 1220.

Stevellow Kuntelles: Drehevyans tenvosek orth Krows Uhel, o kyns kresen Truru rag didhanedh an gis. Drehevys veu yn 1787 – lehennow war y enep a dhiskwa skrifysi-wari Shakespeare, Garrick ha Thalia.

Lysyow Kurun: Desinys gans pennseri Evans & Shalev, an keth re del dhesinyas an Virva Tate, Porthia, yma Lysyow Kurun Truru war benn Stret Edward, le mayth esa kyns an kastel Normanek a'n 12ves kansbledhen.

Hel an Dre: An hel veu desinys gans Christopher Eales ha drehevys yn 1846. Y syns ynni Stevellow Menystryans an Dre, mayth esedh Konsel Cita Truru, keffrys ha'n Hel rag Kernow ha Kresen Kedhlow Tornyasethek.

Hel Koynach: An drehevyans a'gan oos veu drehevys avel an Arhantti Kernewek yn 1848 war an le mayth esa Hel Koynach koth, ynni may fedha degemerys diwweyth pub bledhen an sten rag bos assayys ha tollys.

Plas Walsingham: Kildenn a'n daromres ha gwandra yn Plas Walsingham hebask, ryb Pedrek Victoria, tyller meurgerys gans prydydh enorys John Betjeman. Y prederir bos pennser an terras Joriek teg ma Philip Sambell.

Stret Lemon: Gans y bennserneth Joriek tenvosek, Stret Lemon veu drehevys rag provia entrans es yn Truru rag an kochow-post Quicksilver dhyworth Aberfal.

Doronieth

Truru yw penncita venystra Kernow hag a's teves kemeneth ow seweni, selys war genwerth ha tornyaseth. Truru a sewen hwath avel porth, ow tyghtya moy a wara es pub porth aral yn Kernow.

Y krysir bos hanow Truru devedhys a'n lavar Tri-veru, a styr 'teyr avon' — Kenwyn, Allen ha Tinney. An avonyow ma a dheu warbarth avel an Avon Truru, a resek yn Heyl Karrek ha'n Avon Fal.

Dre vras yth yw kudhys an avonyow ma yn-dann an stretow, mes y hyllir gweles an Allen a-dryv an Benneglos ha Stret Maria Wynn, ha'n Kenwyn a resek yn-dann Bedrek Victoria ha Kay Lemon.

Nansow an avonyow a furv bolla gans tenwennow nebes serth yn kyrhyn Truru. Livow o kemmyn dres an bledhynnyow, hag y hwarva an diwettha yn 1988. Y hwelys tus ow mos yn skathow byhan rag hedhes an gwerthjiow ha'n negysyow yn Pedrek Victoria.

A-dhia ena, re dhrehevys defensow liv yn kyrhyn an cita, y'ga mysk tommen orth Melin Nowyth war an Avon Kenwyn ha yet-vordid war an Avon Truru ogas dhe Bark Boscawen.

Istori

Re beu trevesigeth dhe Druru dres kansbledhynnyow. Y prederir bos genys agan cita avel gwig geltek, hag a'y wosa kemerys veu gans an Normans y'n 12ves kansbledhen, pan dhrehevsons kastel war wartha an vre may sev lemmyn an Lysyow Kurun.

Diwettha, y teu ha bos Truru tre stenek, le may fedha "assayys" an sten – chekkys rag dader ha stampys. Ena degys vedha an alkan a'n dre yn gorhel a-hys an avon.

Ynwedh yth o Truru kyns porth fest bysi. Lestri vedha kelmys dhe Gay Lemon, lemmyn tyller kudhys ha lown poblek bywek. Peskweyth may to gorhel y'n porth, y fistena gwesyon dre bub skochfordh ha stretyn rag diskarga an lester.

A dhiwedh an 18ves kansbledhen bys dalleth an 19ves, y fusennas pris an sten ha perhenogyon golusek an balyow a drevesigas yn Truru, ow trehevel chio-w-tre fethus, may hyllir gweles hedhyw nebes anedha.

Tus neb a worras Truru war an mappa:

Richard Lander, an hwiler neb eth gans y vroder John orth eskerdh rag kavos fenten an Avon Niger yn Afrika. Unn skol-nessa yn Truru a dheg y hanow ev.

Humphry Davy, genys yn Pennsans mes dyskys yn Truru. Davy a dhismygas an lugarn sawder tus bal.

Sir William Lemon, golusek balyow hag esel an senedh a-barth Kernow, a ros an tir rag drehevel Stret Lemon.